

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus

registrikood: 90007247

tänav Lille tn 10

linn: Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihthnumber: 51010

telefon: +372 7366120, +372 7366150

e-posti aadress: janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee

veebilehe aadress: www.tartuloodusmaja.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	15
Bilanss	15
Tulemiaruanne	16
Rahavoogude aruanne	17
Netovara muutuste aruanne	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad	19
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	21
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	21
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 6 Võlad töövõtjatele	22
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	22
Lisa 8 Annetused ja toetused	24
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	24
Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	24
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	25
Lisa 12 Tööjõukulud	25
Lisa 13 Seotud osapooled	25
Aruande allkirjad	27
Vandeauditiitori aruanne	28

1. Üldinformatsioon

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (TKHK) on asutatud 8. aprillil 2002. aastal. Asutajad on Tartu linn, Eesti Maaülikool, AS Tartu Veevärk, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, MTÜ Eesti Roheline Liikumine, MTÜ Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering ja MTÜ Peipsi Koostöö Keskus.

Sihtasutuse nõukogus on kaheksa liiget, nõukogu esimees on Aret Vooremäe (Eesti Maaülikool). Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, juhatuse liige on Janika Ruusmaa.

Sihtasutus on loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonna huvihariduse katusorganisatsiooni Eesti Teadushuvihariduse Liidu asutajaliige <http://www.teadushuvi.ee/>. Tartu loodusmaja huvikool kuulub Huvikoolide Liitu.

Missioon

Kujundame loodushariduse kaudu keskkonnasõbralikku mõtteviisi.

Visioon

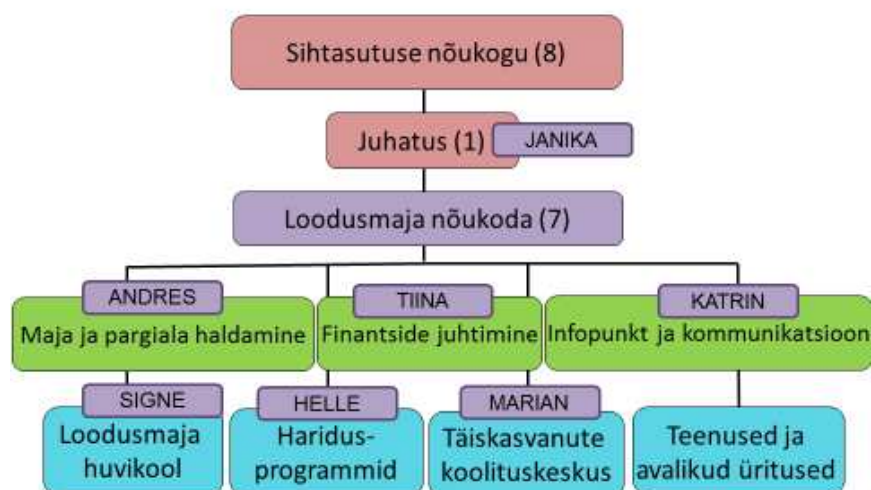
Tartu loodusmaja on

- Eesti juhtiv keskkonnahariduse keskus
- loodusteadusliku huvihariduse ja keskkonnahariduse kompetentsikeskus
- Tartu tuntuim loodusväärtusi tutvustav külastuskeskus

Põhiväärtused

- **Keskkonnasõbralikkus.** Väärtustame looduse mitmekesisust ja puhast elukeskkonda, tegutseme keskkonnateadlikult ja vastutustundlikult.
- **Hoolivus.** Hoolime loodusest ja inimesest selle osana. Oleme sõbralikud, märkame üksteist ja hoolime ka iseendast.
- **Avatus.** Oleme paindlikud ja avatud uutele ideedele ja koostööle. Usume, et suudame maailma paremaks muuta.

Struktuur

2. Tegevuse ülevaade

2.1. Laste ja noorte huvikool

Huvikool arvudes

Eesti Hariduse Infosüsteemis EHIS on registreeritud erahuvikooli Tartu Loodusmaja **13 õppekava**. Õppetöö toimus 2018. aastal **7 õppekava** järgi järgmistes **huviringides**:

huviring	rühmi	eesti-keelseid rühmi	võõr-keelseid rühmi	õpilasi 2016	õpilasi 2017	õpilasi 2018	muutus võrreldes 2017
Eelkool: 4-7-aastastele							
loomering	4	4	-	51	38	24	- 14
puutööring	2	2	-	-	-	10	+ 10
Põhi- ja keskkool:							
loodus ja loovus	1	1	-	9	13	10	- 3
loodusesõbrad	17	9	8	216	190	154	- 36
loomasõbrad	7	7	-	88	58	60	+ 2
zooloogia	11	10	1	93	108	117	+ 9
loodus kunstis	5	4	1	54	41	46	+ 5
matkaring	2	2	-	12	15	23	+ 8
tehnika ja taaskasutus	2	2	-	15	18	18	0
puutööring	2	2	-	17	13	20	+ 7
ornitoloogiaring	1	1	-	15	18	14	- 4
loodus- ja keskkonnauuringud	1	1	-	17	14	6	- 8
geoloogia	1	1	-	-	27	3	- 24
loodusfotograafia ja elurikkus	1	1	-	-	9	12	+ 3
väikesed loodusteadlased	4	4	-	-	42	41	- 1
veemaailm	1	1	-	-	6	4	- 2
teadus toidus	1	-	1	-	6	4	- 2
keskkonnaseire ja digilahendused	3	3	-	-	22	40	+18
KOKKU	55	45	10	606	638	606	-32

Huvikoolis õppis 31.12.2018 aasta seisuga koos eelkoolirühmadega 606 õpilast (2017. aastaga võrreldes 32 õpilast vähem). Neist 4 õpilast inglisekeelses rühmas, 104 õpilast venekeelsetes õpperühmades (23 õpilast vähem kui 2017. aastal) ja 502 õpilast (2017. aastal 505 õpilast) eestikeelsetes rühmades. Seega on jätkuvalt vähenemas venekeelsete õpilaste arv huvikoolis.

Sügisest 2018 käivad õpilased huviringis üks kord nädalas vastavalt tunniplaanile. Ringitunni pikkuseks on eelkoolil ja 1. klassil 60 minutit, 2.-8. klassi õpilastel 90 minutit ja 9.-12. klassi õpilastel 135 minutit. Vähendasime huviringi ühes rühmas õppivate laste arvu 8-12 õpilaseks, et tagada kvaliteetsem õpe. Rühmade suurus, kuhu on kaasatud tuge vajavad õpilased, on kuni 6 õpilast.

2018. aastal õppis huvikoolis 606 last, mis on 5% vähem kui eelmisel aastal, aga sama palju kui 2016.aastal. Õpilaste arv vähenes peamiselt venekeelsete laste arvelt. Kooliealistest õpilastest 90 % on Tartu linna elanikud ja 10% oli teistest omavalitsustest.

Vanuseliselt jagunesid huvikooli õpilased järgmiselt:

vanus/ klass	õpilaste arv 2015	õpilaste arv 2016	õpilaste arv 2017	õpilaste arv 2018
0-3 aastased	5	0	0	0
4-7 aastased	48	51	38	34
1.kl	148	154	159	120
2.kl	139	112	127	131
3.kl	100	89	82	78
4.-6.kl	177	134	138	129
7.-9.kl	93	41	56	81
10.-12.kl	48	25	32	33

Huvikooli tegevused

Huvikoolis on kujunenud traditsiooniks alustada kooliaastat huviringe ja õpetajaid tutvustava avaaktusega ja lõpetada ühise piknikuga loodusemaja pargis.

2018.a avaaktusel istutati koos lastega loodusmaja ette väike iluõunapuu.

2018.aastal Tartu loodusmaja huvikool

- tähistas oma 65. järjepidevat tegutsemisaastat,
- liitus teadus- ja tehnoloogiapaktiga,
- alustas tegevust Rohelise Kooli märgise saamiseks.

Lisaks ringitundidele korraldatakse huvikoolis igal aastal õpilastele laagreid ja välipraktikume, õppekäike, konverentse, konkursse, näitusi jm ühistegemisi. Populaarsed on öökoolid, talvepeod, loodusteatriõhtu ja ööakadeemia, mille teemaks oli seekord „Mängime veega“. 2018.aastal toimusid õpilaste kevad- ja sügiskonverents ja 3 konkurssi.

Loodusmaja noortel on igal aastal olnud võimalus osaleda ka rahvusvahelises projektis. Sellel aastal korraldasid loodus- ja keskkonnauuringute ringi noored koostöös Itaalia noortega rahvusvahelise toidu- ja keskkonnateemalise projekti „F.O.O.D: Finding Ourselves in Obscure Diversity“.

Huvikooli õppetöö lahutamatuks osaks on õpilaste võimalus osaleda looduslaagrites ja välipraktikatel:

Laagrid ja välipraktikad 2017-2018	Osalenud õpilased 2017	Osalenud õpilased 2018
1.-6. klassi õpilaste looduslaagrid	203	257
Zooloogiaringi välipraktikumid (7.-12. kl)	69	64
Kalastuslaagrid	157	210
Loodusretked peredega	123	167
Matkaringi matkad (Forseliuse kooli matkaring)	12	30
Kokku	429	728

Laste osalemine ühisüritustel:

Aasta	Laagrid	Viktoriinid, konkursid	Näitused	Õppe-käigud	Konverentsid	Öö-akadeemia	KOKKU
2018	728	428	831	82	130	24	2223
2017	429	415	880	145	105	38	2012
2016	491	463	281	410	96	33	1774
2015	528	462	520	1144	83	30	2767
2014	323	377	706	1314	61	-	2781
2013	310	441	640	879	222	-	2492
2012	224	620	658	770	108	-	2380
2011	223	231	467	530	70	-	1521

Kevadel lõpetas kolm aastat tegutsenud huvikooli leht „Kännuseened“ oma tegevuse (<https://www.tartuloodusmaja.ee/kannuseened/kannuseente-lopulehvitus/>)

Toimus huvikooli **4.ööakadeemia**, mis oli seekord veeteemaline, **5. talendi- ehk loodusteatri õhtu** ja **7. heategevuslik jõululaat**, mille tuluga soetatakse loomatoa elanikele toitu ja ravimeid.

Tartu loodusmaja õpilased esinesid kolme loodusteatri etendusega **üleriigilisel õpilaste teadusfestivalil** Tartus.

Õpilastele riiklikule konkursile saatsid oma leiutised **13** väikeste loodusteadlaste huviringi õpilast õpetaja Mai-Liis Vähi juhendamisel. Kõik pälvisid tänukirja.

2.2. Lasteaedade ja üldhariduskoolide õppekava täiendavad programmid

Tartu Keskkonnahariduse Keskus pakub **lasteaialastele 14**, **üldhariduskoolidele 48** ja **kutsekoolidele 3** erinevat teemat riiklikele õppekavadele vastavat programmi.

Sellel aastal lisandus **4 uut** õppeprogrammi (2 lasteaedadele ja 2 koolidele):

1. Vähem prügi (lasteaedadele),
2. Toidu teekond meie lauale (lasteaedadele),
3. Avastame hallituse maailma (1.-3.kl),
4. Kalade ehitus, eluviis ja mitmekesisus (7.-9.klass),

2018. aastal Tartu loodusmajas läbi viidud õppeprogrammide hulk ja osalejate arv:

Õppekava täiendavad programmid 2018. aastal		
Rahastus	rühmi	õpilasi
Tartu LV HO hanke täitmine		
Koolid	138	2681
SA KIK seeneprogrammid		
Lasteaiad	29	404
Koolid	62	1065
PRIA kalade õppeprogrammid		
Koolid	13	219
Teenusena müüdud erinevatel teemadel õppeprogrammid		
Lasteaiad	62	1116
Koolid	194	4244
Kokku	498	9729

2018.a osales loodusmaja õppeprogrammidel 9729 last, mis on 22% rohkem kui 2017. a.

Osalenud õpilaste arv suurenes võrreldes eelmise aastaga peamiselt teenusena müüdüd õppeprogrammide arvel.

2.3. Täiskasvanute koolituskeskus

Täiskasvanute koolitamiseks on Tartu Keskkonnahariduse Keskusel registreeritud 13 õppekava (koolitusluba 7402HTM kehtivusega kuni 31.05.2019), sh 9 õppekava tööalase koolituse läbiviimiseks: „Loodusgeograafia praktilised tööd“, „Keskkonna ABC“, „Keskkonnaalane seadusandlus ja looduskaitse“, „Keskkonnaalase projekti koostamine ja juhtimine“, „Praktiline aiandus ja ruumihaljastus“, „Looduse ABC ja õuesõppe alused“, „Lilleseade“, „Muuseumide looduskoolitus“, „Loodusvahendajate koolitus“, „Uurimustööde juhendamine põhikoolis ja gümnaasiumis“ järgi ning neli õppekava vabahariduslike koolituste läbiviimiseks „Fotograafia“, „Kunst ja loodus“, „Säästev kodu ja kontor“ ning „Tervislik ja keskkonnasõbralik toitumine“.

2018.aastal toimusid täiskasvanutele koolitused järgmistel teemadel: keraamikakursus (3 korda), jäätmekoolitus (5 korda), looduse huviringi juhendaja koolitus (8 erinevat moodulit). Lisaks õpitoad taaskasutuse ja õppemetoodika teemadel.

2018. aastal toimus täiskasvanutele 16 koolitust ja 9 õpituba, osales kokku 497 inimest ning koolitustunde kokku oli 235, **inimtunde kokku 2850** (2017.aastal 14 koolitust, kokku 175 tundi, 1894 inimtundi, 2016.aastal 21 koolitust, kokku 327 tundi, 2015.aastal 40 koolitust, kokku 208 tundi; 2014.aastal 39 koolitust, kokku 315 tundi).

2018.a oli läbiviidud koolituste maht 2850 inimtundi, mis on 50% rohkem võrreldes eelmise aastaga.

2018.aastal töötasime Eesti Teadushuvihariduse Liidu tellimusel välja uue koolitussarja loodusvaldkonna huviringide juhendajatele, milles osales 104 inimest.

2.4 Tartu Keskkonnahariduse Keskus kui praktikabaas üliõpilastele

2018. aastal valis 15 inimest enda praktikakohaks Tartu Keskkonnahariduse Keskuse: 1 Tartu Ülikoolist, 3 Eesti Maaülikoolist, 1 TTÜ Tartu Kolldžist, 5 Räpina Aianduskoolist ning 1 Tartu Kutsehariduskeskusest, 4 K.J.Petersoni gümnaasiumist.

Kokku juhendasime 2018. aastal 15 praktikanti (2017. aastal 8, 2016.aastal 14, 2015.aastal 10, 2014.aastal 13, 2013.a 8, 2012.aastal 22 ja 2011.a 14 praktikanti).

2.5. Tartu loodusmaja infopunkt

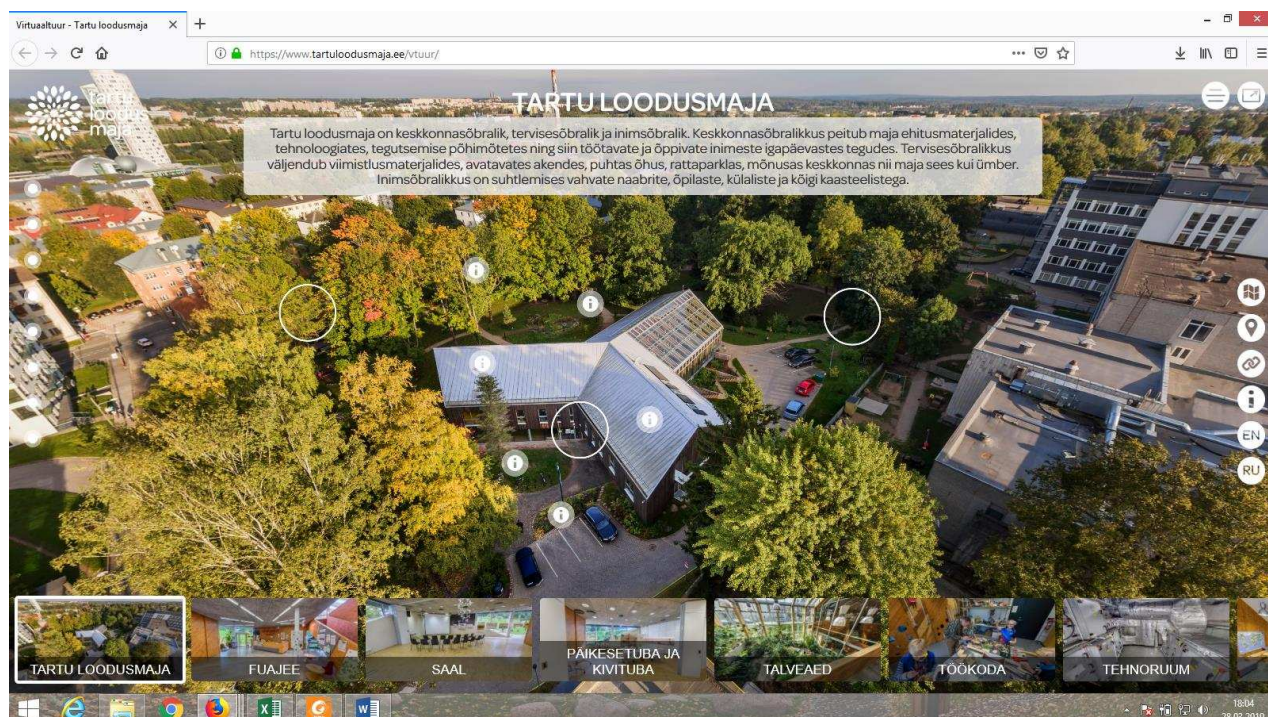
Avatud tööpäeviti kl 9 – 18
suvekuudel T-R kl 10-18 ja L kl 11 – 16
E-post: info@tartuloodusmaja.ee
Telefon: 736 6120

Koduleht: www.tartuloodusmaja.ee
Virtuaaltuur: <https://www.tartuloodusmaja.ee/vtuur/>
Facebook: www.facebook.com/tartuloodusmaja
Instagram: www.instagram.com/tartuloodusmaja

#tartuloodusmaja #teeviitloodusejuurde #huvikool65 #peregalooodusmajas

Virtuaaltuur

2018.a valmis Tartu loodusmaja virtuaaltuur ehk virtuaalnäitus “[Läbipaistev loodusmaja](https://www.tartuloodusmaja.ee/vtuur/)”, mis viib külastaja sfääriliste piltide abil loodusmaja erinevatesse ruumidesse ja parki ning tutvustab kõike seal leiduvat. Infot saab nii ehitusmaterjalide elukaare kui keskkonnasõbralike ehituslahenduste kohta, loodusmaja kasutamise põhimõtete, talveaia tarbetailmede ja loomade, vee- ja energiakasutuse jpm kohta. Näitusel saab teada, kuidas ühes Tartu kesklinnas asuvas majas kasutatakse päikeseenergiat, vihmavett, kašmiirkitsede villa, savi ja puitu selleks, et hoolida nii keskkonnast kui inimesest.

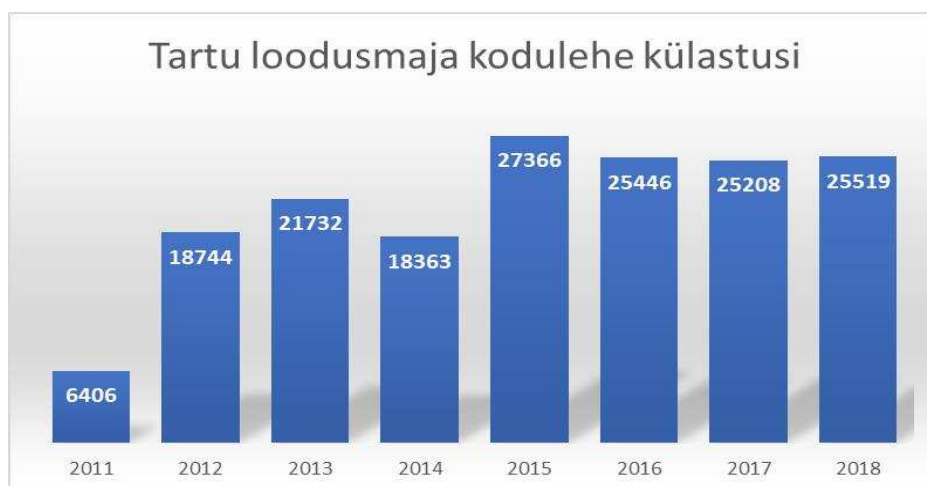
Tartu loodusmaja virtuaaltuur <https://www.tartuloodusmaja.ee/vtuur/>

Koduleht. Uudistelist. Sotsiaalmeedia

2018. aasta sügisel valmis Tartu loodusmaja uue kujundusega **KODULEHT**. Kodulehe uuendamise eesmärk oli kasutajasõbralikkuse suurendamine, et erinevad sihtgrupid leiaksid neile huvipakkuva info paremini ja kiiremini üles. Tartu loodusmajas tegutseb sügisest suve alguseni laste ja noorte huvikool ning käivad koolid ja lasteaiad õppeprogrammidel. Suvel huvikool puhkab ja maja on peamiselt avatud külastajatele. Koduleht võimaldab loodusmaja hooajalisi tegevusi paremini kajastada ning lisaks igapäevastele uudistele välja tuua, mis antud ajahetkel on kõige aktuaalsem. Avalehe kaudu on paremini leitavad ka loodusmaja poolt pakutavad teenused. Võrreldes eelmise kodulehega on põhimenuüüd lihtsustatud ning korrastatud. Uus koduleht võimaldab mugavat kasutamist ka mobiiltelefoniga ja tahvelarvutiga.

Google analytics'i väljavõtte järgi oli 2017. a lõpus lehe külastusi 25 208 ning 2018. a lõpus 25 519. Pikema väljavõtte analüüsimine näitab, et alates 2015. a on Tartu loodusmaja lehe külastuste arv vähehaaval langenud (vt joonis 1). Käesoleva aruande koostamise hetkeks on

uus koduleht avalikkusele kasutamiseks olnud üleval 3 kuud. Statistika küll näitab, et lehe külastusi on 2018. a lõpuks rohkem (311 lehekülastust rohkem võrreldes 2017. a), kuid kas seda saab siduda uue kodulehe kasutusmugavuse suurendamisega, seda näeb järgmise aasta lõpus.

Joonis 1. Tartu loodusmaja kodulehe külastused.
Allikas: Google Analytics väljavõtte perioodide 2011 – 2018 kohta.

UUDISTELISTI kaudu jagatakse kõikidele uudistelistiga liitujatele olulist infot erinevate Tartu loodusmajas toimuvate sündmuste kohta. 2018. aasta alguses oli liitunuid 1324 ning aasta lõpus 1302. Seoses ELi uue andmekaitseseaduse jõustumisega toimus 2018. a suvel uudiskirjaga liitunute nimekirja ülevaatamine, liikmed pidid uuesti end registreerima ning sealt langesid ka osad listiliikmed välja.

2018. a augustis võttis ka loodusmaja kasutusele moodsama MailChimp uudiskirjade saatmise keskkonna. Uudiskirjad näevad atraktiivsemad välja ning huvilistel on ka lihtsam ja kiirem listiga liituda. Otselink uudiskirjaga liitumiseks on väljatoodud ka kodulehe avalehel. Lisaks võimaldab uus keskkond paremini jälgida ka seda, kui palju inimestest uudiskirja loeb, milliseid linke avab, jms. **2018. a saadeti uudiskiri välja kuuel korral ning neid on võimalik lugeda ka meie kodulehe kaudu** ([Avaleht - Sündmused – Uudiskirjade arhiiv](#)).

FACEBOOKI jälgijaid 2017. a lõpus 2673 ning 2018. a lõpus 3117. Aasta jooksul liitus 444 uut jälgijat. Aasta jooksul on kasutatud kaks korda tasulist reklaami: 1) Suvi Tartu loodusmajas, reklaamikampaania kestus 14 päeva ning info jõudis 4763 inimeseni; 2) Sügisese avatud looduskeskuste päevad, reklaamikampaania kestus 3 päeva, info jõudis 2019 inimeseni. Facebooki ürituste statistika väljavõtte kohaselt on Tartu loodusmaja 15.01.2019 seisuga korraldanud 79 üritust. Info nende ürituste kohta on jõudnud 136 500 inimese Facebooki seinale ning 5 800 inimest on märkinud end nendele üritustele huviliseks või osalejaks.

Lisaks võeti uuesti kasutusele Tartu loodusmaja **INSTAGRAMi konto**, kuhu alates 2018. a maikuust on tehtud 78 erinevat postitust ning lühikese ajaga on saadud juba 370 jälgijat.

Majakülastused, sündmused jm teenused

2018. aastal jätkas Tartu loodusmaja erinevatele sihtgruppidele loodusõhtute, perepäevade, filmi- ja kultuuriõhtute, näituste korraldamist. Läbi sündmuste on võimalik Tartu loodusmajja tuua väga palju erinevaid inimesi ning mida mitmekesisemaid tegevusi on võimalik pakkuda, seda rohkemate inimesteni on võimalik jõuda. Tartu loodusmajas on külastajatel võimalik tutvuda näitustega, jalutada talveaias ning harida end keskkonnateadlikkuse teemadel.

Piletiga külastajaid oli 2018. a kokku 939 (nendest suvel 543). 2017. ja 2016. oli piletiga

külastajaid vastavalt 793 ja 886. 2018 eesmärk oli 893 piletiga külastajat, 449 suvel. See eesmärk sai täidetud.

Samas valdav osa lapsi, noori ja täiskasvanuid satub Tartu loodusmajja erinevate sündmuste kaudu (nt osalemine õppeprogrammidel, loodusõhtutel, perepäevadel, filmiõhtutel, laste ja täiskasvanute sünnipäevadel, näitustel, tullakse seminaridele ja koolitustele, mis toimuvad meie ruumides, jne). Võttes arvesse kõiki eelmainitud sündmusid ning nendel osalevate inimeste arvu, siis **2018. a külastas Tartu loodusmaja kõikide sündmuste peale kokku 24 680** (arvestatud sisse ka piletiga külastajate arv). 2018.a eesmärk oli 21 500 külastajat. See eesmärk sai täidetud.

Lisaks sündmustele korraldamisele ja külastajate vastuvõtmisele koordineerib keskkonnainfopunkt veel mitmeid loodusmaja teenuseid – ruumide rent, keskkonnasõbralikud laste ja täiskasvanute sünnipäevad, õpitoad, majatutvustused ja ekskursioonid.

Lühiülevaade 2018. a sündmustest:

- 2018. aastal alustas Tartu loodusmaja **loodusõhtute** korraldamisel koostööd liikumisega Elav Tartu. 2018. a 14 loodusõhtut, 401 osalejat
- Koostöös ERL-ga korraldatud **Rohelise Tee Õhtud ja säästva eluviisi töötoad**: kokku 15 õhtut, osalejaid 350.
- Koostöös TÜ personaliosakonnaga toimuvad 2015. a alates **kultuuriõhtud**, kus Tartu Ülikooli välistöötajad ja tudengid tutvustavad oma maad, kultuuri ja kombeid, loodusväärtusi ning toite. 2018. aastal toimus 4 kultuuriõhtut (Korea, Poola, Jaapani ja Itaalia). Kokku osales 220 inimest.
- Jätkus 2016. a koostöös Eesti Kirjanduse Seltsiga alustatud **loodus- ja reisikirjanduse seminaride** sari. 2018. a toimus 5 looduskirjanduse seminari, osalejaid 45.
- **Filmiõhtud**. 2018. a toimus 3 filmiõhtut loodusfestivali raames ning 11 MAFF filmiõhtut. Kokku 381 osalejat.
- **Näitused**. 22 vahetatavat näitust + loodusmaja püsinäitus „Läbipaistev loodusmajas“. Seenenäitust külastas 539 piletiga külastajat.
- Jätkusid traditsioonilised **perepäevad**. 3 perepäeva. Kokku 227 osalejat.

Töötab ka jalgrattakool 10-15aastastele lastele. Kokku osales 2018. aastal rattakoolis 102 last (2017.a 97 last, 2016.a 103 last, 2015.a 93 last, 2014.a 106 last).

Lisaks regulaarsetele loodusüritustele pakume harivaid tegevusi osaledes erinevatel Tartu linnas jm Eestis (Viljandi Folk) toimuvatel festivalidel ja suurüritustel ning korraldades ise või koostöös teiste asutustega avalikke linnaüritusi.

- Mobiilne infopunkt: 5 sündmust – Supilinna päevad, Karlova päevad, Loodusfestival, Hansapäevad, Emajõe festival. Kokku hinnanguliselt 5100 inimest.
- Õpilaste Teadusfestival 2018. Õpituba, erinevad tegevused. Külastas 6500 inimest.
- Jõululinn Tartu töötoad: 3 õpituba. Ca 200 inimest.

Muud teenused 2018.a

- Tartu loodusmaja pakub keskkonnasõbralikku sünnipäevateenust lastele ning täiskasvanutele. Laste sünnipäevi toimus loodusmajas 2018. a 129 ja neil osales 2962 inimest. Täiskasvanute sünnipäevi toimus 11, osalejaid oli 459.
- Laste jõulupidusid oli 2018. a 8 ning neil osales kokku 546 osalejat.
- 2018. a toimus Tartu loodusmajas 2 pulma. Osalejaid kokku 250.

2.6. Tartu loodusmaja külastuskokkuvõte

2018. aastal käis loodusmajas **u 26 000** inimest. Selles sisalduvad loodusmaja üksikkülastajad, erinevatel üritustel ja koolitustel osalejad (k.a rendiüritused), õppeprogrammidel osalenud lapsed

ja õpetajad. Nimetatud külastuste hulka ei ole arvatud Tartu loodusmaja huvikoolis käivaid lapsi ning nende vanemate külastusi, kes käivad majas minu korda nädalas.

Eelmise aastaga võrreldes on suurenenud piletiga üksikkülastajate arv 18%, suviste külastajate arv 45% ning õppeprogrammides osalejate arv 22%.

2018.aastal külastas Tartu loodusmaja ligi 26 000 inimest lisaks huvikooli õpilastele.

2.7. Üle-eestiline ja rahvusvaheline koostöö

Tartu Keskkonnahariduse Keskus oli 2018.aastal:

- Rahvusvahelise UNESCO koolide Läänemere Projekti riiklik koordinaator,
- 1 rahvusvahelise keskkonnaharidusliku noorteprojekti korraldaja (Erasmus+),
- 1 rahvusvahelise Eesti-Läti koostööprojekti „Green public Events“ juhtpartner,
- 1 rahvusvahelise Eesti-Läti koostööprojekti „Energy Advise“ partner,
- Üleriigilise õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkursi korraldaja,
- Eesti lasteaedade ja põhikoolide loodusvaatlusprojekti Tere, Kevad! kaaskorraldaja (2018.aastal üle 6700 osaleja).

2018.a valmis rahvusvahelise koostööprojekti raames Keskkonnasõbralike sündmuste käsiraamat, mis on allalaetav loodusmaja kodulehelt <https://www.tartuloodusmaja.ee/keskkonnasobralik-sundmus/>

3. Tunnustused, saavutused

Keskkonnaminister tunnustas:

Keskkonnakäpp – Õnnelik õppija 2018 – H2O külastusmäng, Tartu loodusmaja ja SA Saadjärve, projekti juht Maris Mägi

4. Keskkonnavastutus

Tartu loodusmaja on keskkonnasõbralik ja vastutustundlik organisatsioon, kes omab Eesti Keskkonnanajuhtimise Assotsiatsiooni poolt väljastatud **roheline kontori sertifikaati** ning järgib igapäevaselt oma tegevuses roheline kontori põhimõtteid. Käitume keskkonnasõbralikult ning oleme eeskujuks loodusmaja klientidele ja külalistele.

Kogume loodusmaja katuselt sadevett ning toodame elektrit 19 päikesepaneeliga koguvõimsusega 5,9 kW. Loodusmajas on 1480 m² pinda, millest 130 m² moodustab talveaed.

Kokku kulutas loodusmaja 2018.aastal :

- 70 275 kWh taastuvatest allikatest toodetud **elektrienergiat** (2017.a 72 884 kWh, 2016.a 74 736 kWh, 2015.a 78 633 kWh, 2014.a 69 857 kWh), mis teeb **keskmiselt 3,9 kWh/ m² kuus** (2017.a 4,4 kWh/ m² kuus, 2016.a 4,2 kWh/ m² kuus, 2015.a 4,4 kWh/ m² kuus, 2014.a 3,9 kWh/ m² kuus).

Elektrienergiat kulutasime 3,5 % vähem kui 2017.a.

- 5253 kWh **päikeseseenergiat** (2017.a 1736 kWh, 2016.a 1970 kWh, 2015.a 2112 kWh). **See on 202% rohkem kui 2017.a. 2017.a lõpus paigaldasime katusele lisaks olemasolevatele 11 uut paneeli.**

Päikesepaneelidega katame loodumaja 1 kuu elektri tarbimise.

- 125 423 kWh peamiselt kohalike kütuste (hakkepuut ja freesturvas) baasil toodetud **soojusenergiat** ruumide kütmiseks ja sooja tarbevee tootmiseks (2017.a 120 071 kWh, 2016.a 125 358 kWh, 2015.a 106 782 kWh, 2014. a 123 797 kWh), mis teeb **keskmiselt 7,1 kWh/m² kuus** (2017.a 6,8 kWh/m² kuus, 2016.a 7,0 kWh/m² kuus, 2015.a 6,0 kWh/m² kuus, 2014.a 7,0 kWh/m² kuus).

Soojusenergiat kulus 4% rohkem kui 2017.a.

- 348 m³ **kraanivett** (2017.a 347 m³, 2016. a 429 m³, 2015.a 370 m³, 2014.a 335 m³). See on **keskmiselt 29 m³ kuus** (2017.a 30 m³ kuus, 2015.a 30,8 m³ kuus, 2014.a 28 m³ kuus).

Kraanivett kulus 3% vähem kui 2017.a.

Talveaias ja pargis peenarde kastmiseks ning kilpkonnade basseini täitmiseks kasutasime oma maja katuselt kogutud sadevett. **2018.a kasutasime 48,4 m³ sadevett.** See on keskmiselt 4 m³ sadevett kuus.

Jäätmetest sorteerime eraldi pandimärgiga pudelid, pakendid, biolagunevad jäätmed, patareid, paberi ning olmejäätmed. Majas on kolm tsentraalset prügi sorteerimisjaama. Köögis sorteeritakse bio-, olme-, paberi- ja pakendijäätmeid. Klassiruumides sorteeritakse olme- ja paberijäätmeid. Biolagunevad jäätmed kompostitakse loodumaja pargialal paiknevates kompostikastides. Olme-, paberi- ja pakendijäätmed kogutakse krundil paiknevatesse suurtesse süvamahutitesse (1,3 m³, 3 m³, ja 1,3 m³) Olmejäätmete mahutit tühjendatakse üks kord kuus ja paberi ja pakendi mahutid vastavalt vajadusele. Väikese koguse biojäätmeid töötlevad kompostiks ka meie vihmaussid, kes elavad loomatoas.

2018.a tekitasime 15,6 m³ segaolmejäätmeid, suunasime taaskasutusse 9 m³ paberit ja 7,8 m³ pakendeid. **Segaolmejäätmete hulk on vähenenud 25% võrreldes 2016. aastaga.**

Kontoris kasutame peamiselt ümbertöödeldud kontoripaberit. Prindime reeglina kahepoolsest. Me ei kasuta koolitustel, laagrites jt üritustel ühekordseid papp- ja plastiknõusid. Samuti ei ole see lubatud ka teiste korraldajate poolt loodumajas toimuvatel üritustel. Selle asemele pakume omalt poolt tasuta kohapeal kasutamiseks kohvi- ja teenõusid.

Loodumaja juures on töötajatele ja külastajatele jalgrattaparkla, mida kasutatakse kevadel, suvel ja sügisel väga aktiivselt.

Keskkonnavaldkonna tegevustest saab täpsema ülevaate 2018. a. keskkonnanaruandest.

2018.a energiaaudit andis loodumajale B (ruumid) +D (talveaed) = C märgise

5. Kokkuvõte

Indikaatorid	Eesmärk 2018	Tulemus 2018
Huvikooli õpilaste arv	660	606
Õppekava täiendavates programmides osalenud õpilaste arv	7500	9729
Koolituste maht täiskasvanutele	2000 inimtundi	2850 inimtundi

Loodusmaja ürituste külastajate arv	21 500	25 700
Keskkonnasõbralikud sünnipäevad	182	140
Loodusmaja külastajate arv suvel	449	543

Me tegime koos ja saime hakkama!

Lähteandmed (euro)

	2018	2017	2016
Käibevara	156 480	161 190	160 078
Lühiajalised kohustused	58 865	63 619	48 111
Raha	62 273	116 807	137 203
Kohustused	58 865	63 619	48 111
Varad	156 480	161 190	160 078
Varud	451	203	266
Aruandeaasta kasum	44	-14 396	27 395
Omakapital	97 615	97 571	111 967

Finantssuhtarv

	Valem	2018	2017
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara-Lühiajalised kohustused	97 615	97 571
Töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse	Töökapital/Lühiajalised kohustused	1,66	1,53
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / Lühiajalised kohustused	2,66	2,53
Maksevalmiduse kordaja	Raha / Lühiajalised kohustused	1,06	1,84
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / Varad	0,38	0,39
Likviidsuskordaja	Käibevara - Varud / Lühiajalised kohustused	2,65	2,53
Koguvara tulutoovustase (ROA)	Aruandeaasta kasum/Keskmine varad	0,00	-0,09
Omakapitali tulutase (ROE)	Aruandeaasta kasum/Keskmine omakapital	0,00	-0,15

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	62 273	116 807	2
Nõuded ja ettemaksed	93 756	44 180	3
Varud	451	203	
Kokku käibevarad	156 480	161 190	
Kokku varad	156 480	161 190	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	58 865	63 619	5
Kokku lühiajalised kohustised	58 865	63 619	
Kokku kohustised	58 865	63 619	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 342	1 342	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	96 229	110 625	
Aruandeaasta tulem	44	-14 396	
Kokku netovara	97 615	97 571	
Kokku kohustised ja netovara	156 480	161 190	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	599 057	415 125	8
Tulu ettevõtlusest	205 201	221 784	9
Muud tulud	0	32	
Kokku tulud	804 258	636 941	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-285 006	-145 212	10
Jagatud annetused ja toetused	-600	-600	
Mitmesugused tegevuskulud	-67 493	-73 451	11
Tööjõukulud	-450 945	-431 501	12
Muud kulud	-179	-608	
Kokku kulud	-804 223	-651 372	
Põhitegevuse tulem	35	-14 431	
Muud finantstulud ja -kulud	9	35	
Aruandeaasta tulem	44	-14 396	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	35	-14 431	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-50 238	-9 856	3
Varude muutus	224	63	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-4 564	3 793	5
Laekunud intressid	9	35	
Kokku rahavood põhitegevusest	-54 534	-20 396	
Kokku rahavood	-54 534	-20 396	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	116 807	137 203	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-54 534	-20 396	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	62 273	116 807	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2016	1 342	110 625	111 967
Aruandeaasta tulem		-14 396	-14 396
31.12.2017	1 342	96 229	97 571
Aruandeaasta tulem		44	44
31.12.2018	1 342	96 273	97 615

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendid.

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud EURodes.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

2017.a. ja varasemate perioodide aastaaruannetes kajastati tegevuskulude sihtfinantseerimise vahenditest teostatud kulud sihtfinantseeritud projektide otseste kuludena. Alates 01.01.2018.a. kajastatakse konkreetsete projektide tarbeks saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise arvelt teostatud kulud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena. Muude tegevuskulude ja tegevustoetuste arvelt teostatud kuludid kajastatakse tegevuskulude koosseisus.

Vastavalt arvestuspõhimõtete muutusele on korrigeeritud 2017.a. kasumiaruande ridu, et viia 2018.a. ja 2017.a. andmed võrreldavaks.

2017.a. tulemit nimetatud korrigeerimine ei muuda.

Vigade korrigeerimine

Peale 2017 aasta aruande kinnitamist selgus vajadus korrigeerida algbilansi saldosid. Nõue Tartu LV vastu summas 5850.- tuli ümber kanda kuluks, mistõttu on tegevuskulud suurenenud ja tulem vähenenud 5850.-€ võrra.

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui asutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil asutus saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Rahana kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varudena kajastatakse Infopunkti müügile võetud brožüürid ja muud materjalid, mida kajastatakse soetushinnas. Varud inventeeritakse kord aastas perioodil november- detsember. Varud kantakse kuluks FIFO meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Seisuga 31.12.2018 sihtasutusel põhivara arvel ei ole.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000 eurot

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Annetustena kajastatakse äriettevõtete poolt ning eraisikutelt laekuvaid summasid, millel on või pole kindel finantseerimise eesmärk laekumise hetkel määratud.

Saadud annetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Tegevuskulude sihtfinantseerimiseks saadud vahendid kajastatakse tuluna kulu tekkimise perioodil. Kasutamata sihtfinantseerimise jäägid avalikustatakse sihtfinantseerimise lisas nr 7.

Tegevustoetusena kajastatakse Tartu Linnavalitsuse tegevustoetused huvikooli ülalpidamiseks, loodusmaja majandamiseks, sihtasutuse üldiseks juhtimiseks ja Tartu Linnavalitsuse poolt rahastatud väikeprojektide läbiviimiseks.

Konkreetsete tegevuskuludena sihtfinantseeritud projektide otseselt seotud kulusid kajastatakse sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena. Muude tegevuskulude sihtfinantseerimiste ja tegevustoeetuste arvelt teostatud kulusid kajastatakse tegevuskuludena.

Tulud

Tulud kajastatakse saadud või saada olevas õiglases väärtuses võttes arvesse kõiki allahindlusi ja soodustusi. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Toetused ja annetused kantakse tuludeks nende laekumise või kätte saadavaks muutumise momendil.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena kajastatakse sihtasutuse asutajaid, juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähikondlasi ja otseselt nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Raha kassas	413	691
Raha pangakontodel	61 860	116 116
Kokku raha	62 273	116 807

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	7 214	7 214	
Ostjatelt laekumata arved	7 214	7 214	
Muud nõuded	5 217	5 217	
Viitlaekumised	5 217	5 217	
Ettemaksed	90	90	
Muud makstud ettemaksed	90	90	
Laekumata annetused ja toetused	81 235	81 235	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	93 756	93 756	

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 536	3 536	
Ostjatelt laekumata arved	3 536	3 536	
Muud nõuded	15 777	15 777	
Viitlaekumised	15 777	15 777	
Ettemaksed	22	22	
Tulevaste perioodide kulud	22	22	
Laekumata annetused ja toetused	24 845	24 845	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	44 180	44 180	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	4 615	5 372
Sotsiaalmaks	10 649	10 386
Kohustuslik kogumispension	515	563
Töötuskindlustusmaksed	738	711
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16 517	17 032

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	15 844	15 844	
Võlad töövõtjatele	8 706	8 706	6
Maksuvõlad	16 517	16 517	4
Saadud ettemaksed	328	328	
Muud saadud ettemaksed	328	328	
Tulevaste perioodide tulud sihtotstarbelistest toetustest	17 470	17 470	7
Kokku võlad ja ettemaksed	58 865	58 865	

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	12 223	12 223	
Võlad töövõtjatele	6 799	6 799	6
Maksuvõlad	17 032	17 032	4
Saadud ettemaksed	40	40	
Muud saadud ettemaksed	40	40	
Tulevaste perioodide tulud sihtotstarbelistest toetustest	27 525	27 525	7
Kokku võlad ja ettemaksed	63 619	63 619	

Lisa 6 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Töötasude kohustis	111	-627
Puhkusetasude kohustis	8 361	7 134
Võlg aruandvale isikule	234	292
Kokku võlad töövõtjatele	8 706	6 799

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2016	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Soome	5 011	0	0	-5 011	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus	-7 924	93 672	-1 751	-83 463	534
Omaosalused projektides	700	33 446	0	-34 146	0
Tartu LV- sihtfin. tegevuskuludeks	0	205 888	0	-205 888	0
Haridus- ja teadusministeerium	0	28 752	0	-28 752	0
Tartu Ülikool	0	5 720	0	-5 720	0
SA Archimedes	0	30 877	0	-31 908	-1 031
Läti - Interreg	0	10 569	0	-23 169	-12 600
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-2 213	408 924	-1 751	-418 057	-13 097
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-2 213	408 924	-1 751	-418 057	-13 097
	31.12.2017	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Keskkonnainvesteeringute Keskus	534	92 757	0	-106 407	-13 116
Omaosalused projektides	0	35 886	0	-35 886	0
Tartu LV- sihtfin. tegevuskuludeks	0	188 698	0	-188 698	0
Haridus- ja teadusministeerium	0	23 729	0	-23 729	0
SA Archimedes	-1 031	25 403	0	-33 275	-8 903
Läti - Interreg	-12 600	4 191	0	-6 186	-14 595
Rahandusministeerium	0	104 923	0	-137 292	-32 369
Kodanikuühenduste Sihtkapital	0	2 833	0	-2 833	0
Tartu LV-Sihtfin. projektitoetused	0	61 045	0	-61 045	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-13 097	539 465	0	-595 351	-68 983
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-13 097	539 465	0	-595 351	-68 983

Nõuete ja kohustuste jääk rahastajate lõikes saadakse rahastajate poolt projektide kaupa kontrollitud algsaldodele saadud rahaliste vahendite liitmisel, millest on lahutatud rahastajate poolt kontrollitud ja aktsepteeritud projektide kulud. Saldod ja käibed kinnitatakse saldode võrdluse kaudu iga projekt eraldi. 2018. aastal oli erinevaid projektiridu kokku 58, erinevaid rahastusallikaid 8.

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2018	2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	188 698	193 038
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	1 456	4 913
Sihtotstarbelised projektide tulud	406 653	217 174
Töötukassa tegevustoetus	1 680	0
KOV toetus	570	0
Kokku annetused ja toetused	599 057	415 125

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2018	2017
Rahaline annetus	1 456	4 913
Kokku annetused ja toetused	1 456	4 913

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2018	2017
Koolitused lastele ja täiskasvanutele	153 555	162 456
Koolitused ja muu majandustegevus	51 646	59 328
Kokku tulu ettevõtlusest	205 201	221 784

Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2018	2017
Energia	12 117	9 214
Elektrienergia	6 169	4 111
Soojusenergia	5 948	5 103
Transpordikulud	15 540	12 987
Üür ja rent	0	290
Mitmesugused bürookulud	7 138	5 968
Lähetuskulud	3 621	3 556
Ürituste organiseerimisega seotud kulud	246 590	113 197
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	285 006	145 212

Sihtfinantseerimise projektide tööjõukulud kokku summas 135 353 on kajastatud tööjõukulude hulgas. Sihtfinantseerimise projektide kulud kokku 420359.-€.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2018	2017
Energia	2 784	4 152
Elektrienergia	2 111	3 276
Soojusenergia	673	876
Veevarustusteenused	307	605
Mitmesugused bürookulud	7 469	8 682
Lähetuskulud	993	1 030
Koolituskulud	1 574	9 807
Kulu ebatähtselt laekuvatest nõuetest	180	610
Transpordikulud	2 099	1 159
Ürituste korraldamise kulud	525	14 243
IT- hooldus, remont, tarvikud	21 633	15 930
Hoone remont, hooldus, tarvikud	29 929	17 233
Kokku mitmesugused tegevuskulud	67 493	73 451

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	338 387	324 609
Sotsiaalmaksud	112 558	106 892
Kokku tööjõukulud	450 945	431 501
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	135 353	73 140
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	20

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018	31.12.2017
	Kohustised	Kohustised
Asutajad ja liikmed	49	5 996

2018	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	2 117	37 729
2017	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	1 961	2 140
Tütarettevõtjad	1 719	2 908

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	25 478	22 577

Juhataja tasu 2018.a. 24880.-, nõukogu esimehe tasu 598.-

Tartu Linnavalitsus toetas sihtasutuse tegevust tegevustoetusena summas 188 698.- EURi ja väikeprojektide toetusena 32 105.-EURi.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 02.04.2019

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANIKA RUUSMAA	Juhatuse liige	02.04.2019

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2018 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2018 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Vilja Kübar

Vandeauditori number 276

Auditiõrbüroo Fides OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 234

Vanemuise tn 21a, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, 51014

03.04.2019

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VILJA KÜBAR	Vandeaudiitor	03.04.2019

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Mujal liigitamata koolitus	8559	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7366120
Telefon	+372 7366150
E-posti aadress	janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee
Veebilehe aadress	www.tartuloodusmaja.ee